

Nr 164.

Av herr Schlyter, om ersättning åt nämndemän för nämndemansuppdragets fullgörande.

Med anledning av väckta motioner om ersättning åt nämndemän från nämndemansuppdragets fullgörande hemställde första lagutskottet vid 1927 års riksdag i utlåtande nr 30 att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och i vilken omfattning ersättning kunde tillerkännas nämndemän för de kostnader, som vore förenade med nämndemansuppdragets utförande, utöver vad för närvarande i dylikt avseende vore stadgat, samt för riksdagen framlägga det förslag, som av detta övervägande kunde föranledas.

Detta utlåtande godkändes av andra kammaren, medan första kammaren med 54 röster mot 44 biföll en av herr Borell m. fl. avgiven, vid utlåtandet fogad, reservation. Till utgången i första kammaren torde väsentligen hava bidragit vissa yttranden av herr Borell under överläggningen. Herr Borell anförde bl. a.:

»Huvudskälet till att jag nu ställer mig avvisande till motionärernas förslag är således icke, att jag vill intaga ståndpunkt emot påståendet, att behov kan förefinnas av ökad ersättning åt nämndemännen, utan skälet för mig är, att riksdagen redan en gång förut har skrivit till Kungl. Maj:t i denna fråga. Kungl. Maj:t har således sin uppmärksamhet fästad därpå. När Kungl. Maj:t med hänsyn till statsfinansiella skäl icke kommit fram med förslag i ämnet, måste väl bakom detta ligga, att denna frågas omedelbara lösning icke är av sådan vikt, att den bör ske till varje pris, trots de betydande kostnaderna, trots de statsfinansiella skälen. Det innebär enligt min mening ingen fara för nämndemansinstitutionen, ingen fara för rättsskipningen, om man skjuter på denna fråga, till dess man kan föra den i sammanhang med den omläggning av processväsendet, som väl i större eller mindre utsträckning inom kort måste antagas bli föremål för riksdagens behandling.

Nu kan det ju sägas, att frågan om processreformen blir framskjuten till en mycket oviss framtid, och då står ju även denna fråga öppen. Skulle så vara förhållandet, har jag det förtroendet för Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t i sådant fall, därest omständigheterna anses påfordra det, effektuerar riksdagens redan gjorda anhållan om utredning i denna sak. Jag tror således, att då riksdagen en gång skrivit till Kungl. Maj:t om denna sak, riksdagen lugnt kan låta denna fråga vila, till dess initiativ kommer från Kungl. Maj:t, ty i en fråga av så vitt omfattande konsekvenser både i ekonomiskt och i

andra avseenden anser jag detta lämpligast böra komma från Kungl. Maj:t och icke från enskilda motionärer.»

Beträffande de positiva skälen till fullföljande och avslutande av den en gång påbörjade utredningen om ersättning åt nämndemännen, får jag hänvisa till min vid förra årets riksdag i ämnet väckta motion (nr 124). Vad de av herr Borell anförda synpunkterna angår torde efter den nu framlagda statsverkspropositionen de statsfinansiella skälen icke längre oemotsägligt kunna åberopas mot ett tillmötesgående av de välgrundade kraven från nämndemännens sida på en skälig ersättning. Enligt min mening bör icke heller frågan om en eventuell framtida processreform få stå hindrande i vägen för partiella förbättringar i rättegångsväsendet, vilka utan olägenhet kunna genomföras utan samband med en omläggning av förfarandet eller domstolsorganisationen i dess helhet. Och vad den satsen beträffar, att när riksdagen en gång skrivit i en fråga, riksdagen lugnt kan låta frågan vila tills Kungl. Maj:ts initiativ kommer, så lära åtskilliga precedensfall finnas på att riksdagen haft anledning återkomma, när en tidigare skrivelse icke av Kungl. Maj:t beaktats.

På grund av vad sålunda anförts får jag ånyo anhålla,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och i vilken omfattning ersättning må tillerkännas nämndemän för de kostnader, som äro förenade med nämndemansuppdragets utförande, utöver vad för närvarande i dylikt avseende är stadgat, samt för riksdagen framlägga det förslag, som av detta övervägande må föranledas.

Stockholm den 21 januari 1928.

K. Schlyter.

I detta yrkande instämma:

<i>Per Henning Sjöblom.</i>	<i>Evert Jonsson.</i>	<i>Per Gustafsson.</i>
<i>Ulrik Leander.</i>	<i>Carl Thorén.</i>	<i>Sven Linders.</i>
<i>C. A. Carlsson.</i>	<i>Ernst Lundell.</i>	<i>Edw. Larson.</i>
